

INTERVJU

Mate Dolenc

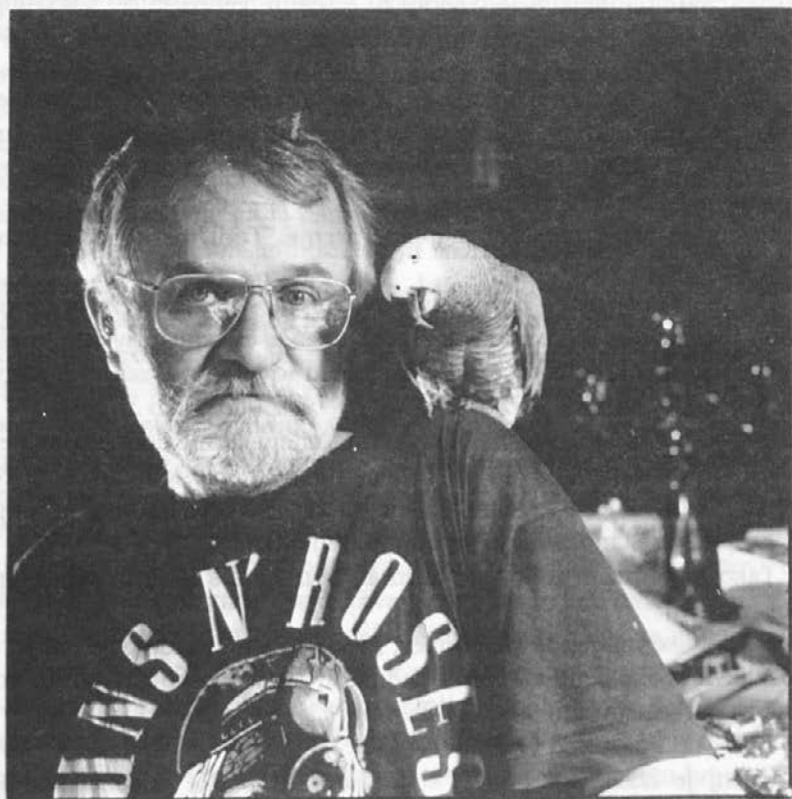

Foto: MIHA FRAS

Prišel sem iz njega, zabredel vanj in z njim zalil svoje pisanje

Prišel sem iz njega, zabredel vanj in z njim zalil svoje pisanje

Mate (Matevž) Dolenc se je rodil 5. vinotoka (to zanj ni nepomembno) leta 1945 (zato ima tako rad svobodo) v Ljubljani. V rojstnem mestu je končal klasično gimnazijo in na filozofski fakulteti študiral primerjalno književnost, a pri študiju ni vztrajal čisto do konca. Za tri leta se je zaposlil kot novinar pri Mladini. Leta 1973 je postal svobodni pisatelj in odlej se svobodi ne odpove več.

Letos je dobil nagrado Prešernovega sklada za deli *Rum in šah* in *Pes z Atlantide*, za mladinsko književnost pa so mu že prej podelili Levstikovo in Kajuhovo nagrado.

Menda je doslej napisal in izdal osemnajst knjig. Pred petindvajsetimi leti je izšla prva (ni bila pa tudi prva napisana), *Menjalnica*. Tej zbirki novel je sledilo *Peto nadstropje trinadstropne hiše* (satirično-parodični roman, sopisatelj Dimitrij Rupel), nato pa še vrsta proznih del: *Aleluja Katmandu* (roman), *Nenavadna Slovenija* (satirična pripoved, v isti knjigi S. Pregl), *Potopljeni otok* (zbirka novel), *Gorenčev vrag* (dve pripovedi, še *Oranžna eksplozija*), *Vampir z Gorjancev* (roman), *Njen modri dežni plašč* (roman), *Morska dežela na železniški postaji* (mladinsko delo), *Velika ptičja zadeva* (mladinsko delo), *Strupena Brigita* (mladinsko delo), *Golo morje* (mladinsko delo), *Podmorski svet in mi* (potapljaški zbornik, več avtorjev), *Rum in šah* (izbor novel), *Pes z Atlantide* (roman) ...

O njem so že pisali, da vedno pove tisto, kar misli.

Literatura: *Skoraj vsi pogovori z vami opozarjajo, da se skozi vsa obdobja vašega življenja in skozi precej vaših pomembnih literarnih del intenzivno pretaka morje. Čeprav vam "morska" vprašanja verjetno že malo presedajo, bi bilo vendarle zanimivo orisati zgodovino tega morskega sobivanja, opozoriti na pomembnejše faze v njegovem razvoju. Je po tisti prvi, nekako zunanji očaranosti, zlasti s podmorskim svetom, morje za vas mogoče postalo tudi nekakšna zrcalna, a precej mirnejša (anti)podoba našega sveta, območje posebne varnosti in hkrati večini manj dosegljiva pustolovščina? Da ni v tem celo kanček zavidevanja vrednega elitizma? Samo spomnite se, kaj ste, na primer, zapisali o tistih, ki lazijo po gorah in jodlajo po planinskih kočah ...*

Dolenc: Vprašanja o morju mi seveda že presedajo, a kaj čem, prišel

sem iz njega in zabredel vanj in z njim zalil svoje pisanje in zdaj je, kar je.

Ko rečem, da sem prišel iz morja, je to tisto, kar sicer vsi vemo, zavedno ali nezavedno, da smo nekoč vsi prišli iz morja in da smo tudi posamezno, preden smo prišli na svet, bredli po tistih tekočinah, ki se pretakajo po maternici. Sicer pa je to, kar sem zdajle rekel, stara stvar. Nemški raziskovalec morja Hans Hass je napisal knjigo z naslovom *Izhajamo iz morja*. V slovenščino so jo prevedli približno šestdesetega leta, prebiral sem jo še in še, dokler je nisem pozabil v zaporu na Povšetovi, ko sem tam sedel zaradi prometne nesreče. To sem omenil zato, da uvedem v tole še malo kopenske eksotike; tudi v zaporu je bil, ta pisatelj, pa ne iz političnih razlogov, tako kot drugi, ampak zato, ker se je pijan zabil ...

Morje sem našel prej kot literaturo. Vendar na začetku nisem pisal o njem. Ko sem začel pisati – o, da ne bi! – sem pisal večinoma mestne zgodbe, o mestni mladini, o ljubeznih, alkoholu in trpljenjih in komedijah, ki jih oboje nosi s sabo. Rekli so in še danes rečejo, po raznih leksikonih, da sem pisatelj urbanega sveta in mestne mladine. Danes ne pišem več o mladini, ali pa le iz distance, pišem o otrocih ali pa o zrelih ljudeh, že kar na pragu starosti. Urbani pisatelj sem tudi bolj malo, saj pišem o ribičih in ribah in podvodnem svetu in o kmetih in vinogradnikih, o otokih in morju, pa v mnogih novelah o slovenskih vaseh in trgih in Gorjancih in Obali in Vipavski dolini in celo Afriki itd. Še najmanj o mestu in meščanih. Ampak ko si enkrat literarni teoretiki in pisci kartic za leksikone nekaj vtepejo v glavo, je tako in basta, pa tudi če se vmes vse obrne na glavo. Ampak to se me prav malo tiče.

Seveda je dobro, ko že imava ta intervju, da malo pogledava, kako se je s tem morjem začelo. Kmalu. Še preden sem znal plavati, star kakih pet let, sem zabredel vanj, čisto do brade, malo me je spodnašalo, malo sem se ustrašil, malo slane vode sem popil, potem pa se rešil nazaj na obalo ampak bilo mi je všeč. Nekje sem opisal to: mama v rdečih pikčastih kopalkah, spi na soncu, jaz do brade v morju, po obzorju pluje parnik, ki se mu kadi iz dimnika ...To je prvi morski prizor, ki se ga spominjam. Pozneje so prišle podvodne maske iz šipe in avtomobilske gume, frača in šprikle od dežnika, s katerimi je neki družinski znanec

lovil ribe, taborjenje ob morju, razne ladje in viharji in sonce na obzorju ... Ko sem še majhen bil.

V moški mladosti je nastopilo dolgo obdobje, ko sem bil "urbani" pisatelj, kot pravijo, in novinar. Morje se je za tisti čas nekako oddaljilo, čeprav je bilo zmeraj nekje zadaj. Bil je čas študentskega življenja, Gorjancev, gostiln Mesing, Mrak in Šumi, nezmernega pitja in šponanja in vsakršnih razvratov, potem pa JNA, samo za dva meseca, ker se mi je uspelo spraviti iz nje na podlagi vsega prejšnjega po psihiatrični poti, in nov začetek; začetek morja. Odpovedal sem službo pri Mladini, prodal avto, na katerega sem bil sicer zelo navezan, in se nekega prvega junija odpeljal na Biševo, tam sem ostal tri mesece in sem tam še danes, ne glede na to, kje sem v nekem trenutku. To je tisti otok, iz *Psa z Atlantide*. Tam sem se naučil morja, se prepričal, da sem mediteranski človek, ne alpski, in od takrat je tako, kot je. Ne gre seveda samo za morje, ampak za vse, kar je povezano z njim, tudi za obalo in predvsem otoke. Svojo poetiko sem pač zgradil iz tega (ne pa SAMO iz tega). V *Strupeni Brigiti* sem napisal: otoki so spomini, posejani po življenju; in spomini so otoki, posejani po morju. To pa je izvir za literaturo, če sem že literat, bog me nima rad! Posebna reč pa je seveda podvodni svet, svet, ki stoji na glavi in ki ni nič podoben našemu svetu. Ni zrcalo našega sveta, napisal pa sem, da je druga stran ognja; v oba lahko neskončno strmiš in oba te lahko pogoltneta. Torej morje ni varnost, ampak pustolovščina. (Čeprav se sam v njem počutim domače; to pa ne pomeni, da je varno. Je pa lepo.) Da bi bilo v tem kaj elitizma, ne bi rekel, navsezadnje stanujem v skromni hiši domačina, pijem vino iz cisterne in vodo iz "bunara", ribe si ujamem sam, več sem moker kot suh, oteпам se s komarji in pobijam muhe, cijazim se s trajekti in se vozim z avtom po čudno zavitih otoških cestah, tam, kjer sploh so, na Biševo ni avtomobilov, no, najbrž niste imeli v mislih teh stvari? Če prav premislim, so poznavanje otoka Biševa in moje stapljanje z njim, moje druženje z njegovimi domačini, moje poznavanje njegovega podvodnega sveta in vsaka vinsko-travarična totalka, ki jo tam naredim, globoko elitno dejanje in dogodek. Mnogo bolj elitno, kot če grem na občni zbor Društva pisateljev ali pa poslušam naše razumnike na kakšni okrogli mizi. Gore pa so visoke, ne globoke. Ne rečem pa, da niso lepe. Meni

pač ne pašejo.

Literatura: *Se vam zdi nasilna vzporednica, da sta morje in še zlasti otok svet zase, podobno pa nekak tak "drug" svet ustvarja tudi sleherni avtor?*

Dolenc: Nekje sem prebral, da je "vsak človek nekakšen otok" in v tem smislu je vzporednica pravšnja. Ne vem pa, ali je avtor kaj bolj otok zase kot vsak drug človek. Gotovo mora biti zelo otok, kadar piše, zato da ima mir. OD MORJA OBDAN, Z BREGOVI OMEJEN. A do njega pelje cesta, najširša cesta, kar jih je; morja široka cesta!

Literatura: *V pogovoru, ki sva ga imela pred leti, se je večina odgovorov iztekala v nekakšno trajnejšo zagrenjenost, skoraj nihilistično razpoloženje. Izjavili ste celo, da se s pisanjem sploh ne boste več ukvarjali, ampak samo še z novinarstvom in prevajanjem. Pa vendarle je odtlej izšla ena vaših najboljših knjig, Pes z Atlantide, celo uradno potrjena z nagrado Prešernovega sklada ...*

Dolenc: Pogovor, ki sva ga imela pred nekaj leti in v katerem sem bil do pisanja nihilistično razpoložen, še zmerom velja. Mislim, to razpoloženje. Po nagradi Prešernovega sklada je še slabše, prepričal sem se namreč, kako malo sem vreden (smo vredni pisatelji in vsi drugi umetniki v tej državi). Medtem ko slaven slovenski športnik za nekaj zmag ali drugih in tretjih mest dobi od države (oziroma od podjetij, pokroviteljev itd.) kar japonski avto in si po nekaj letih svojega športa odpre butik, gostilno ali postane podjetnik in je preskrbljen za vsa svoja leta in še dlje, je umetnik za svoje najboljše delo vreden, recimo, mesečno plačo enega Školča, za življenjsko delo pa dve! Prosim, da ne bi mislili, da mi gre ravno za denar – gre za simbolno vrednost, ki je izražena v denarju. Ko se športnik dobro uvrsti na tekmovanju, so vsi časopisi polni njegovega imena, ko pa Drago Jančar dobi evropsko nagrado, je to objavljeno v levem spodnjem kotu kulturne rubrike v drobnem tisku. Hvala lepa, rečem, ko mi kdo govori, kaj pomenimo umetniki za narod, za pismenost, za kulturo, za zgodovino, za državo (še zlasti za zdajšnjo), res, hvala! Kar se mene tiče, je še to, kar pomenim, odveč. Če bi se dalo, bi v oporoki zahteval, da se moje ime zbriše iz slovenske slovstvene zgodovine. Da ne ostane za mano nobena sled. Da se ne bi nekoč kakšen politik z mano hvalil, da ne bi na moj račun promoviral

sebe ali Slovenijo ali kaj takega. To se danes dogaja na prireditvi ob podelitvi Prešernovih nagrad. Ena sama promocija politikov! Sploh ne razumem, kako si upa neki Školč podati roko nekemu nagrajenemu umetniku. Meni bi se roka posušila, če bi se ga dotaknil. Mi smo tam samo klovni, ki jim prav pridejo enkrat na leto. Zato na svoj poklic in položaj v družbi nisem niti malo ponosen, zelo rad bi se ukvarjal s čim bolj pametnim, a je žal prepozno, pri mojem letošnjem Abrahamu. Knjigo, ki je dobila nagrado (ali kako se že tistemu reče), sem napisal, ker sem obljubil uredniku in sem rabil denar, saj si ga drugače ne znam zaslužiti. Sicer moram dodati, da ljudi, ki izbirajo in predlagajo kandidate za nagrado, cenim, to je dobronameren del nagrajevanja, ki se izrodi šele v obliki državne proslave in višine nagrad. In zakaj sem jo sploh vzel? Ker bi bilo bedasto pustiti tisti denar državi. In denar ne smrdi, smrdi država.

Kaj pa notranja potreba po pisanju, boste vprašali? Ja, ta je, to priznam. Ta me bo skupaj z dejstvom, da nisem za nobeno drugo rabo kot za pisanje, še dolgo in do konca zajebavala. Sicer bi lahko do konca življenja ležal na plaži svojega otoka, gledal morje, lovil ribe, pil črno vino in se predajal erotiki Mediterana, ne da bi vrgel eno samo slovensko črko v računalnik!

Literatura: *Ali sebe občutite kot izrazito neprilagojeno osebo, še bolj razdvojeno, kot so ustvarjalci nasploh?*

Dolenc: Ne vem, ali sem bolj neprilagojen od drugih ustvarjalcev. Vsakdo je po svoje neprilagojen in vsakdo po svoje tudi prilagojen. Res pa je, da se nikoli nisem vključeval v nobene skupine, ne literarne ne politične. Ne hodim v Društvo pisateljev in ne čutim nobenega nagnjenja do te organizacije, rad pa hodim v restavratorijo nad Društvom, k Mikiju, tja pa zelo rad. Pil sem in čakal z mnogimi sopisatelji in med osamosvajanjem Slovenije sem se zelo čutil del tega. Komunizma pač nisem nikoli maral, to je bilo razvidno iz moje proze, svobodno Slovenijo pa sem si želel tako kot vsi drugi (razen nekaterih strank in politikov, ki so pa danes na oblasti). Nisem pa se imel nikoli za člana nobene skupine in od pivskih kolegov Nove revije (na primer) sem se odcepil, ko so začeli brezglavo tekati za svojim grosupeljskim "napoleonom".

Literatura: *Zaradi vaše izrazite nadarjenosti za pisanje zgodb ste bili dolga leta, ko sta bili pri kritikih modernejši tako imenovana her-*

metična literatura in slogovna eksperimentalnost, pogosto po krivem potisnjeni v drugi pisateljski razred. Privrženost bralcev vam je sicer izdatno blažila te udarce, pa vendarle, ali vas je v tistem času kdaj zamikalo, da bi se vseeno poskusili v tej takratni modernosti hermetike?

Dolenc: No, to je nadaljevanje prejšnjega vprašanja. Za svoj način pisanja sem si izbral zgodbo in tudi to me je dolgo ločilo od drugih "resnih" ali celo "pravih" avtorjev in njihovih skupin. V tistem hermetičnem, abstraktnem, avantgardnem pisanju je bilo toliko blefa, in ta blef je bil TAKO uspešen pri kritikih (dokaz majhnosti namišljeno velikih), da sem bil sam resnično večino svojega pisateljskega veka nekakšen izobčenec. A se nisem menil za to. "Vztrajno korakam po poti zgodbe," sem rekel, in ni mi bilo mar, če me niso jemali resno. Saj nisem bil po krivem potisnjen v drugi pisateljski razred. Bilo je čisto po pravici. Imel sem, in še imam, pač svoj razred. Če komu ni všeč, in če je to ne vem kakšen ugleden kritik, kaj potem? Bralci so pač zmerom bili. In ko sem začel pisati za otroke in so bili moji bralci otroci, sem bil tega toliko bolj vesel. Kljub temu sem zagrešil dve ali tri bolj "hermetične" proze, v sedemdesetih letih, tako, za poskus. A tega nihče ni opazil. Jaz sem pa pozabil.

Literatura: Vaša proza je odlično požlahtnjena s humorjem. Čemu pa se pisatelj po vašem lahko zahvali za obdarjenost z ironijo, ki je je pri vas prav tako obilo? Je to nekaj, kar človek podeduje, ali pa je to tisto, kar ustvarjalec spretno iztrži iz zagrenjenosti?

Dolenc: Smeh, humor, ironija, celo sarkazem so sestavine, brez katerih nekaj manjka literaturi, kot bi ribi manjkalo olivno olje in vino. V mojem pisanju je tega najbrž toliko kot v mojem značaju. Nekaj pride iz veselja do življenja, kajti tudi tega je pri meni dovolj, nekaj pa iz jeze in zagrenjenosti. To se potem pomeša v pisanje, kot vse druge sestavine. Treba se je znati ponorčevati tudi iz samega sebe, potem se lahko norčuješ tudi iz drugih. Tega slovenski literati nimajo. Oni sebe preprosto obožujejo in konec. Mi imamo humoriste, ki so samo humoristi, nimamo pa dosti pisateljev, ki bi imeli humor. V slovenski literaturi je toliko resnosti, da človeku rit skup potegne (najhujše pri tem pa so ženske pisateljice). Je že res, da so stvari resne, ampak zmerom pa res ne.

Literatura: V vaši prozi je vselej dovolj prostora tudi za različne

vloge ljubezni. Pa vendarle je v dosedanjih pogovorih z vami prav malo besed izrečenih o erotiki ...? Ne skušajte me upravičeno zavrtniti, češ o tem je že vse rečeno v tonih in podtonih mojih zgodb.

Dolenc: Za erotiko velja isto kot za humor. Je ena od sestavin literature. Čisto enostavno. Brez erotike pravzaprav sploh ni ničesar. Moje zgodbe so bile dolgo pravzaprav ljubezenske zgodbe. Moji romani so ljubezenski romani. Spet bom ponovil, kot pri humorju, erotike v mojem pisanju je toliko, kot je je v meni samem. Vendar se je tista erotika, ki se veže na ženske, nekako spremenila v meglico, v oblaček, ki nekje lebdi, nekje plava, ni pa več tako dosegljiv, kot je bil včasih. Da mi ne boste očitali, kako nisem oseben in kako malo rečem o erotiki, bom pač rekel, da so mi ženske nekoč veliko pomenile in da sem v njih iskal – ha, ha – spet zgodbe. Za nobeno se nisem pognal samo zato, da bi jo pokavsals. Še manj zato, da bi se z njo poročil. Z vsako pa sem si želel imeti zgodbo. Ta pa spet vsebuje vse od prej rečenega – erotiko, ki je nenehno presenečenje in pustolovščina, celo smeh (in jok in stok in škripanje z zobmi). Zdaj so te erotične zgodbe minile, spremenile so se v meglice in oblačke, ki plavajo nekje nad mano, razen ene, ki še trajala in z njo živim. Ta pa ni oblak, ampak je iz precej trdne snovi.

Literatura: Pri nas ste nedvomno v vrhu avtorjev kratke proze; ta se je v zadnjem desetletju mogočno razmahnila tudi med mlajšim pisateljskim rodом. Domnevam, da vsaj občasno sledite tem objavam – kakšna je vaša ocena teh besedil? Bi lahko omenili kakšno ime avtorja ali avtorjev kratke proze, ki so vam blizu?

Dolenc: Opazil sem, da je v zadnjih letih zgodba v naši literaturi prišla bolj na površje. Danes reklamni ocenjevalci na zavihkih knjig prav radi napišejo, da je "pričujoči tekst berljiv". Morda celo dodajo, da je "berljiv tudi za širši krog bralcev". Časi so se spremenili in knjige je treba tudi prodati, ne samo založiti. Priznam pa, da z novejšim pisanjem nimam pravega stika. Občasno kaj preberem v Sodobnosti in Literaturi, tudi v Novi reviji, a v tej mladih avtorjev ni, tam je zmerom samo Aaron Kronski. Zelo pa se mi je vtisnila v spomin črtica, ki je izšla v Novi reviji pred nekaj leti, nekega Seliškarja, ki je, kot sem slišal, že prej naredil samomor, imena se ne spomnim, samo priimek. Naslov je bil *Taksist*. Ponoči vozi taksi po Ljubljani in sprejema vanj razne tipe, vozi in kroži in nikamor ne pride in išče smisel, pa najde samo bull-shit.

Čeprav brez humorja (pa saj ga ni treba zmerom in povsod!), je bila tista drobna črtica velika stvar. Po mojem najboljša, kar so proze spravili skup pri Novi reviji. Raje, kot berem, poslušam slovenski pop in rock, Kreslina, Lovšina, kraško-primorskega Mlakarja, starega rockerja Benča, v zadnjem času odkritega "nepriлагоjenega" Adija Smolarja, najbolj pa jazzovsko pevko Mio Žnidarič. Toliko se spomnim ta hip.

Literatura: *Kot že rečeno, ste v vrhu avtorjev kratke proze pri nas, a nedvomno bi vas visoko ocenili tudi na tujem. Kako ste se počutili, ko je na Češkem Vampir z Gorjancev v Benhartovem prevodu pri založbi Melantrich izšel v štirinajst tisoč izvodih?*

Dolenc: Ko mi je prevajalec František Benhart sporočil, da bo prevajal *Vampirja*, sem bil seveda vesel. Vesel sem bil tudi naklade štirinajst tisoč izvodov, ogorčen pa, ker je v pogodbi pisalo, da gre za osem tisoč izvodov. Nobene možnosti ni bilo, da bi se to "neskladje" pravično popravilo v korist višini honorarja. Dobil sem ga vsaj v Ljubljano, prek beograjske avtorske agencije, tako da mi ga ni bilo treba zapraviti v Prago. Na poti od Prage do mene se je zmanjšal za polovico. Zanj sem si kupil rabljen zunajkrmni motor Yamaha, ki ga imam še zdaj in se z njim pojam po morju. Je eden izmed petih zunajkrmnih motorjev, ki jih imam. O samem odzivu ali celo uspehu knjige sem samo nekaj slišal, nikoli pa nisem zvedel česa konkretnega. Ali da bi me kdo povabil tja ali kaj takega. Tako da je od vse te češke pustolovščine moje knjige ostala samo ena trdna stvar, tisti motor za čoln. Kadar ga pogledam, pomislim na *Vampirja* in Prago. Sicer pa me prevajali v tujini niso, ker se sam za to ne brigam, drugi pa se brigajo vsak sam zase.

Literatura: *Pravzaprav ste kar idealen avtor za založnike. Ne da bi se odpovali visoki literaturi in ne da bi se pustili potegniti v trivialnost, ste s svojimi deli privlačni za zelo širok krog bralcev. Vas vabi več založb, kot pa imate novih tekstov v računalniku?*

Dolenc: V računalniku nimam nobenih novih tekstov, kar imam, imam v glavi. Od pisanja me odvrčajo stvari, o katerih sem govoril prej. Prevajam in pišem tekste o potapljanju in podvodnem ribolovu za navtične in športne revije. Z založbami nimam težav, in one tudi ne z mano, razen ko je treba v računovodstvu urediti s honorarjem. Takrat celo mojemu ljubemu založniku Janezu Mušiču, ki sem mu zvest avtor, stopijo potne srage na čelo. Vseeno sem raje zvest Mušiču, kot da bi se dal

nategniti kakšnemu Wieserju. Zveneče ime, pa naj je še tako inozemsko, name ne naredi nobenega vtisa.

Literatura: *Kritik Igor Bratož je oceno vaše zbirke Rum in šah v Delu sklenil z mislijo: "Svet je sestavljen iz zgodb. Dolenčeve so kratkočasne, dajo pa tudi misliti." Naj to malo po svoje zasučem v vprašanje: Vas stvari in dogajanja okrog vas pogosto silijo v intenzivno razmišljanje? Pogosto ste bili v svojih delih, še zlasti mladinskih, (izrazito) družbenokritični. Gotovo bi tudi o današnji družbi prav lahko zapisali kakšno pikro. Je kaj takega že tudi v načrtu?*

Dolenc: Vedel sem, da bo slej ko prej prišlo tudi do vprašanja o tako imenovani "družbeni kritičnosti"! "Družbena kritičnost" je v današnji državi izgubljena stvar. Nadomeščajo jo, oziroma njeno vlogo igrajo, pisma bralcev v časopisih. Ta pisma, polna vsesplošnega nerazpoloženja in besa, so slika današnje Slovenije. "Ramboti" in mobitelovski povzpetniki in samozaverovani in samozadostni stari in novi politiki s svojimi Patricijami in psi in mačkami, ki smo jim mi popolnoma odveč. Kmalu se bo našel kdo od njih, ki nas bo poslal v Gradec in Filadelfijo. Obrambni minister nas je že. Državo nam vodijo (prav tako pa tudi opozicijo) partijski sekretarji, Fu Man Čuji iz nekdanjih jugoslovanskih ambasad, preprodajalci orožja, bivši udbovski "mačoti", cmeravi pobalini iz marksističnih šol, marksistični profesorji in nekdanji maocetungovci, obramboslovci s pinočejevskimi ambicijami, prostovoljno sestradani križolizci, vladali pa bi radi tudi domobranci, ki so skupaj z nemškimi obritoglavci še poslednji hitlerjanci na svetu, in farji, ki bi nam že dali s križem po kurcu ... in kaj vse še ne. Volili pa smo jih sami. (Mene na volišču ne bo nihče nikoli več videl.) Vse skupaj ni nobena država, ampak Muppet Show v negativno smer. Rekel bi, Butale, a Butalci so bili simpatični. Naj mi ne zamerijo Butalci Frana Milčinskega, ker sem jih po krivem omenil. Proslava, kot je bil znani TRIUMF, lahko napoveduje mrke čase, podobne že videnim. To ni bilo dejanje kot pred leti plakat ob dnevu mladosti, ki ga je naredil NSK, to je bilo mišljeno resno. Ne vem, kako se bo to, če se sploh bo, oglasilo v mojem pisanju. Za zdaj se mi ne ljubi pisati niti pisem bralcev. To sem nekoč počel in požel z njimi več slave kot z vso literaturo skup.

Spraševala je Marjeta Novak Kajzer